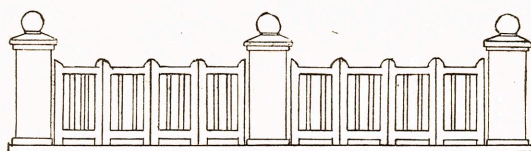

Aarskrift
1944

RYOMGAARD REALSKOLES ELEVFORENING

Aarskrift

FOR

RYOMGAARD REALSKOLES ELEVFORENING

1944

REDIGERET AF
S. VESTER-PETERSEN

L. VIXØS BOGHANDEL
RYOMGAARD

INDHOLDSFORTEGNELSE

Skolebestyrer Erik Munch: Den omvendte Verden.....	3
Seminarielærer, cand. theol. S. Mogensen: Et Hundredeaarminde	8
Inge Skou: Danske ude fejrer deres Konge	13
Kristian Jensen: Hvad Udbytte og Glæde kan man have af at færdes i Naturen	17
Skolebestyrer Erik Munch: Ryomgaard Realskoles Handelsskoleafdeling...	19
Realskolelærer Bent Andersen: Jeg kom, så og forstod.....	21
Hr. og Fru Munchs Sølvbryllup	23
Kammerater af 1920.....	26
To i Toget	28
Sommermødet.....	30
En Klagesang	31
Skolens Dagbog	33
Nye Medlemmer.....	34
Personalia, Forskellige Meddelelser.....	35
Regnskabet	36

Den omvendte Verden

Gamle Tidens Visdom
vil os sært forlyste;
skønt det er at skue
Krammet i hans Kasse.

Manden, der grubler.

Ovenstaaende Citat af Manden, der grubler — en Person, om hvem der engang stod stort Ry paa Ryomgaard Realskole; han virkede sammen med Journalisten Penkala og Digteren Rasmus Rim med flere for længe siden, dengang Ryomgaard Realskoles Aand blev til — naa, men altsaa, ovenstaaende Citat faldt mig ind, da jeg læste den udmærkede Artikel, som »een fra 29« skrev i sidste Aarsskrift, og som hun — for jeg tør holde en Daler paa, at det er Ester Tornled — kalder: Dagen i Dag.

Hun slaar til Lyd for, at der skrives for meget om Minderne og for lidt om, hvorledes Dagen i Dag gaar for den enkelte. Det kan godt være, hun har Ret, men jeg tror nu alligevel, at »Manden, der grubler«, har mere Ret. Det er skønt at skue Krammet i Mindernes gyldne Skrin, og et Aarsskrift bliver alligevel ifølge hele sin Natur en saadan »Kasse«, som den grublende Mand taler om.

Dette Postulat retfærdiggør det sidste Aarsskrift, saa man kan ikke skyldes min Opfattelse for at være et Aldersresultat. Naar X-Duks Poul Blach Hansen efter en ærefuld Anmodning skal skrive i Aarsskriftet, saa fortæller han ikke om »Dagen i Dag« — nemlig Livet paa Herlufsholms Kostskolegymnasium, men om Minderne fra Ryomgaard Realskole, som ganske vist ikke for hans vedkommende er stort ældre, end man kunde kalde dem: Dagen i Gaar. Det kunde maaske ellers nok have interesseret at faa noget at vide, hvorledes Engelsktimerne gaar derovre, hvis man da har Engelsktimer paa Herlufsholm. Der kunde maaske anstilles en interessant Sammenligning.

Og naar Ellen Margrete Vestergaard, der heller ikke tilhører nogen Oldaargang, »remember« i Pigernes Gymnastiksal paa Viborg Katedralskole og skriver Stil om »Kvindeskikkelser i nordisk Litteratur«, saa »remember« hun Thora fra Rimol og Jørgen Markedal som Svæveflyver i G. H. med mig som den igangsættende Kraft. Nej — det er vist rigtig, hvad »Manden, der grubler«, synger:

Gamle Tidens Visdom, vil os sært forlyste, og idet jeg med denne Fortale har beroliget mit Hjerte, farer jeg med Sindsro til Mindernes Have og plukker Blomster, og — her er Buketten.

Som Overskriften antyder, vil jeg skrive om den omvendte Verden, og det er altsaa Poul Blach Hansen og Ellen Margrete Vestergaard, der har inspireret mig. Den rigtige Verden er selvfølgelig den, i hvilken Eleverne laver Løjer med Læreren; dette Forhold er ligefrem klassisk; den omvendte Verden er altsaa den, i hvilken Lærerne laver Løjer med Eleverne. Den er ikke saa bekendt, men den findes dog, og den har altid eksisteret her paa Ryomgaard Realskole og gør det endnu. Hør blot, hvad min Broder skriver om denne for saa mange ukendte eller upaaagtede Verden:

»Den Forfatter, der nu om Stunder skriver Bøger for Skoleungdommen, forsømmer ikke at fremstille, hvorledes der bliver holdt Løjer med Læreren. De muntre og frimodige Elever — Børn af Tiden — lader deres overstrømmende Humør gaa ud over den gamle graahærdede Kridtslider, og hans Vredes Flammer formaar kun at faa Jubelens Temperatur til at stige. Jeg véd ikke, om det er faldet nogen ind at skildre det modsatte, dette, at Lærerne holder Løjer med Eleverne; men her paa Skolen har vi ikke desto mindre ret ofte set denne »omvendte Verden« i frodig Udvikling.

For Eksempel: En Dag for mange Aar siden saa en af Lærerne, at en Elev i Timen var i Færd med ivrigt at opnotere et eller andet. Maaske Iveren har forekommet ham for paafaldende; han bad i hvert Tilfælde om at maatte se »Notatet«. Eleven rejste sig elskværdigt smilende: »Det maa De gerne.« Da Læreren fik Notatet i Hænde, forekom Skriften ham endog særere end sædvanlig, og han blev klar over, at han stod overfor en Cifferdepesche. »Jeg maa vel gerne beholde det,« sagde han. »Ja,« svarede Eleven, »med største Fornøjelse; det er der nemlig ingen, der kan læse.«

Samme Aften havde vi Lærermøde. Der blev Kryptogrammet forelagt og meget hurtigt tydet. Der stod, omskrevet med hæderlige latinske Bogstaver: »Naada, den gamle er ordentlig gal i Skralden.«

Der fandtes intet at indvende mod Skrivelsens Indhold. Sandheden var holdt strengt efterrettelig. Formen kunde maaske angribes — i alle Tilfælde, noget maatte der gøres. Man lagde da Skrivelsen og Oversættelsen i en Konvolut og sendte hele Redeligheden pr. Post til »Skriveren«. Han modtog Brevet. Ingen véd, hvad han i den Anledning tog sig for, men en Del af os véd, hvordan han tog sig ud, da han om Morgenen indtrent i Skolegaarden, og Lærerne hilste ham med den uskyldigste »God Morgen«.

Ved en anden Lejlighed drejede det sig om endog planlagte Løjer. Skolen havde dengang aldrig haft Besøg af Gymnastikinspektøren. Lærerne bestemte sig derfor til at lade ham indtræffe den første April.

Den første April om Eftermiddagen, da jeg opholdt mig i 9. Klasse, kom een af Lærerne og sagde, at der var en Herre nede paa Kontoret. Jeg forsvandt.

Lidt efter blev Gymnastiklæreren tilkaldt, og derpaa sendtes et rædselsvækkende Budskab rundt i Klasserne: »Gymnastikinspektøren er her — 9. og 8. Klasse møder straks i Salen til Omklædning. Pigerne tager deres Tøj og klæder om i 5. Klasse. Alle de andre gaar ud i Gaarden, hvor de afventer Begivenhedernes videre — maaske uheldige — Udvikling. Ingen anede Uraad. Det tog endogsaa nogen Tid med at forklare Skolens Gymnastiklærerinde (Fru Munch), som man ikke havde indviet i Lærernes skumle Planer, at der faktisk ingen Gymnastikinspektør var paa Skolen — saa stor er Rædselens Suggestion.

9. og 8. Klasses Omklædning foregik i ilfærdig og dyster Tavshed; de »traadte an« i Salen. »Inspektøren« og jeg skulde fra Balkonen (det var i den gamle Gymnastiksal) betragte Ødelæggelsens Vederstyggelighed. Da jeg aabnede Balkondøren, kommanderedes der — efter Aftale — »Alle ret« — »Se til højre«. Alle Mand saa saa modsat Balkonen; *alligevel havde nogle enkelte — saadan fortalte de senere — ganske tydeligt set den fremmede Herre trine ind ved min Side.*

Saa tog de fat. Sikke de sled. Sveden randt. Led knagede. De løb, sprang, hoppede; selv ærværdige Medlemmer fra 9. Klasse, som ellers nærer forstaaelig Foragt for Gymnastikkens barnlige Idræt, glemte deres ophøjede Alder og sammes Krav. De pustede og stønnede. Sveddampe steg mod Sky. Alle Aasyn farvedes røde.

Paa »Inspektøren«s Vegne bad jeg om at faa enkelte Øvelser gentaget. Men endelig var de færdige. Der kommanderedes »Træd af«. De traadte lydigt af — saa stramt som muligt. — Men saa sagde Gymnastiklæreren: »Aprilsnar.« Ingen forstod det. Ingen reagerede. Alle stirrede ud i Luften. Ordet gentoges. Og saa gik det endeligt op for de arme Mennesker, hvad der var sket. I over en halv Time havde de »gjort Gymnastik« — slidt, svedt . . . De tilstedeværende Læreres muntre Smil fik Bægeret til at flyde over, og de ihærdige Gymnaster udbrød nu i en højst ureglementeret Hylen — men tilgivelig og forstaaelig, naar man tænker paa de mange spildte Kræfter. Skønt Hylene maatte kunne høres helt til Kolind, gjorde de dog slet intet Indtryk paa de i Gangen ventende Piger — atter Rædselens Suggestion — de myldrede ind i Salen og traadte an.

Ogsaa de sled ihærdigt. — Ogsaa de havde vanskeligt ved at opfatte Ordet »Aprilsnar«. Men da de omsider forstod det, stampede en behjertet ung Dame meget energisk i Gulvet med sin Fod og lænede sig fortvivlet op til Salens østre Gavl. Imidlertid gik de smaa ude i Gaarden, ventende paa Skæbnen. Vi forlagde Skuepladsen til Gaarden, hvor jeg stillede de smaa op i flere meget forskellige Rækker. Derpaa foretog de nogle mere energiske end vellykkede Bevægelser med Arme og Ben. Det forbavsede ingen af dem, at de pludselig skulde gøre Gymnastik i Skolegaarden, og det gik næppe op for dem alle, at de blev narret April. Det er højst rimeligt, at adskillige af dem den Dag i Dag tror, at de faktisk den Dag gjorde Gymnastik for Gymnastikinspektøren.

En anden Gang havde Lærerne efter adskillig Raadslagning besluttet, at der skulde »findes paa noget«. Resultatet af Overvejelserne blev, at 9. og 8. Klasse den Dag, da de skulde skrive Engelsk Version om Eftermiddagen, først skulde sættes i Gang; dernæst i smaa Hold indkaldes i Samlingen til »Forhør«. Men i Samlingen ventede der dem saa en Kop Kaffe m. m. En af Lærerne, som selv var Elev paa Skolen, da »Gymnastikinspektøren« var der, (Leif Birkelund) fandt Anledning til at komme med en Bemærkning om Sædernes Forfald. Før: uvante Anstrengelser og Haan. — Nu: Kaffe og opmuntrende Tale.

Naa — Versionen begyndte —. Imedens slæbte vi sammensvorne paa Plads i Samlingen, dækkede Bord, lavede Kaffe o. s. v. Derpaa skulde jeg blive »gal« og buldre paa en velkendt, men ikke yndet Maade, ude paa Gangen. Det er ikke helt let at agere gal, men Tilfældet kom mig til Hjælp.

Da jeg kom ud paa Gangen, antraf jeg der en Elev fra 9. Klasse med en Flaske Vand i Haanden. Nu maa man ikke bede Læreren om Lov til at gaa ud, naar man har skriftlige Arbejder for. Her var en Anledning. »Hvor har du været henne,« sagde jeg. »Jeg har været ude at hente en Flaske Vand.« »Ved du ikke, at du ikke maa forlade Klassen. Ned paa Kontoret med dig.« Han sprang ned paa Kontoret med Flasken i Haanden. Nu var Tonen anslaaet. Skolens to Sekretærer — 9. og 8. Kl. — blev kaldt ud. Deres Ansigter viste tydeligt, at Forsøget var lykkedes, men de skiftede Udtryk, da de blev præsenteret for Kaffe-bordet. For at forhøje Illusionen sendte jeg et Par Stykker af de andre ind paa Lærerværelset; saa blev Resten kaldt ind i Samlingen, hvor jeg bød dem velkommen i Stedet for at paabegynde et utiltalende Forhør. Det var meget morsomt at se deres forvirrede Ansigter, naar de viste sig i Døren og fik Kik paa Kaffe-bordet. Tilsidst var alle bænkedes — undtagen ham med Flasken —. Han stod nede paa Kontoret — overladt til gavnlige Selvbetragtninger. Nu skulde han hentes. 9. Klasses Sekretær turde ikke paatage sig at lade være at le, men 8. Klasses turde. Han blev sendt af Sted, men maatte først love, at han vilde referere os de Bemærkninger, som »Fangen« maatte veksle med ham. Han gik. De fulgtes pænt op ad Trappen. »Fangen« holdt sig stiv og tavs, indtil de stod foran Døren. Saa kunde han ikke holde sig længere, men udbrød: »Hvad er der i Vejen?« — »Det er vist noget med Togene.« »Er han møj gal?« »Ja — uha.« Naa, lige saa godt springe i det som krybe i det. Resolut rækker Manden med Flasken dette sit Klenodie til Sekretæren og siger: »Hold Flasken.« Derpaa purrer han op i Haaret, banker paa og træder ind. Her modtog jeg ham smilende med et: »Velkommen til vor Fest.« — Ak, ingen formaar at beskrive hans Udseende, da han hører mine Ord, og da de andres Jubel bølgede ham imøde; men han fattede sig og fandt sin Trøst paa Bunden af Kaffekoppen.«

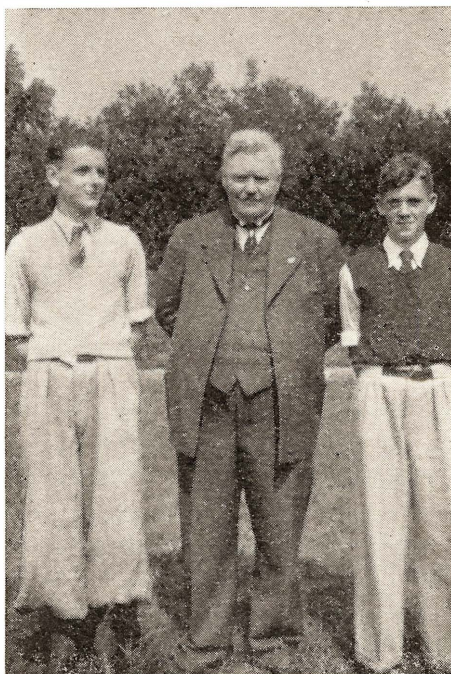
Saaledes fortæller min Broder, og Sandheden af det skrevne kan jeg og flere bevidne, for vi var med. Jeg var saaledes Gymnastiklæreren, der havde Fornøjelsen at eksercere Leif Birkelund.

Mine Læsere vil maaske mene, at »den omvendte Verden« hører Fortiden til.

Ingenlunde. Jeg kunde berette adskilligt fra den allernyeste Tid — f. Eks. om den højtstaaende Embedsmand fra 9. Klasse, der skulde samle Facitlisterne ind, før Klasseregningen tog sin Begyndelse, og som gjorde det — men glemte sin egen Facitliste — og blev opdaget. Det var en meget morsom Historie, men jeg skal lade være med at uddybe den — ogsaa fordi det tager saa meget Plads. Men »den omvendte Verden« er stadig til, og det er godt nok at huske, naar »den rigtige Verdens« Elevfornøjelser præsenteres for os.

»Den omvendte Verdens« Begivenheder ligger gemt i Skolens Arkiv, og jeg synes, at den grublende Mand har evig Ret, naar han med Henblik paa disse Begivenheder synger: » — skønt det er at skue Krammet i hans Kasse«.

Erik Munch.

Et Hundreedaarsminde

Noget af det ejendommelige ved Udviklingen herhjemme i disse Aar er, at vor Historie er begyndt at tale til os paa en ny Maade. Vi har faaet en fornyet Trang til at fordybe os i vore nationale Minder, for ogsaa ad den Vej at blive bekræftet i vor Danskhed, vor Følelse af at høre sammen i et stort folkeligt Fællesskab. Og netop de Hundreedaarsminder, vi kan fejre i disse Aar, indeholder en mægtig Appel til os. — Der ligger en gylden Glans over 1840'erne! Bedst kendt og mest betagende er vel det friske Stormsus, som vi kalder »Aanden fra 48«. Men hvad der prægede denne Aand og gav den Gennemslagskraft, var dog det aandelige Røre, der gik gennem dette Aarti som Helhed og gør det til en af de mest bevægede Perioder i vort Aandslivs Historie. De store Digtere fra vor Litteraturs Guldalder — Oehlenschläger, Grundtvig, Blicher, Hauch, Heiberg m. fl. — gjorde sig endnu kraftigt gældende, til Dels gennem nogle af deres ypperste Værker, og med dem kappedes det yngre Slægtled, der først i 1840'erne svang sig op paa Højderne: H. C. Andersen, Paludan-Müller, Søren Kierkegaard, Goldschmidt. Ved Siden af dem staar Kunstnere som Thorvaldsen og Videnskabsmænd som Brødrene Ørsted, hvis Ry rakte langt ud over Landets Grænser. Men noget af det største ved 1840'erne er, at det rigt bevægede Liv ikke bliver indenfor en aandelig Overklasse, men naar til Bunds i Folkedybet. Store Vækkelser gaar gennem den brede Befolkning, til Dels under jævne Mænds Førerskab: den religiøse Fornyelse gennem de gudelige Forsamlinger, Kampen for politisk Frihed, den nationale Bevægelse (fremskyndet af Begivenhederne i Sønderjylland), Begejstringen for Nordens Enhed (hvor det var Studenterne, der gik i Spidsen), det folkelige Oplysningsarbejdes Gennembrud med Højskolerne i Rødding og Ryslinge, Bondestandens sociale Vækkelse til Kamp for sine Rettigheder. Kort sagt: det bryder og gærer overalt.

Af al denne Rigdom, som udfolder sig ikke mindst netop i Aaret 1844, vælger vi en enkelt Begivenhed ud, en Begivenhed, der saa at sige koncentrerer noget af det største i Tiden, og som peger baade tilbage og fremefter: *Mødet paa Skamlingsbanken 4. Juli 1844.*

1840'erne er Folkemødernes Fødselstid herhjemme. Det var noget ganske nyt, der begyndte her: at man samledes i Flok for at stille sig ind under een eller flere betydelige Mænds Ordførerskab og for ved sin Tilslutning at være med til at demonstrere og agitere for en Overbevisning, en Idé, et politisk, nationalt eller socialt Program. Det var i Grunden de første Livsytringer af det folkelige danske Demokrati, flere Aar før dette blev lovfæstet ved Grundloven. Det var egentlig St. St. Blicher, der var gaaet i Spidsen, idet han siden 1839 havde holdt saadanne Folkemøder paa Himmelbjerget. Men Blichers Himmelbjergmøder blev dog kun en Forberedelse: Stedet var for afsides, hans Personlighed havde ikke den fornødne Myndighed, og Møderne truede med at blive opslugt af det Markedsøgl, der fandt hen til Stedet. Nej, det virkelig store Folkemøde, det, der kom til at give Genlyd i vor Historie, kom først med Skamlingsbanke-Møderne. Stedet var ypperlig valgt, ved Skæringspunktet for Hovedvejene Nord—Syd og Øst—Vest og lige paa Grænsen til det omstridte Sønderjylland. Og Møderne her var paa Forhaand sikre paa at vinde Opmærksomhed og Tilslutning, baarne som de var af Kampen for Danskheden i Sønderjylland.

Det første Folkemøde paa Skamlingsbanken blev holdt i Sommeren 1843. Dets Baggrund var P. Hjørt Lorenzens uforfærdede Optræden i Slesvigs Stændersal det foregaaende Aar, og dets Højdepunkt var det Øjeblik, da Hjørt Lorenzen fik overrakt et Sølvbæger med de berømte Ord til Indskrift: »Han talte Dansk og blev ved at tale Dansk«.

Hvor storslaaet end denne nationale Tilkendegivelse var, og hvor stor end Tilslutningen var (vistnok 5—6000 Deltagere), blev det dog ganske overstraalet af Mødet 1844. Atter var det Danskhedens Sag, Modersmaalets Ret i Sønderjylland, der skulde staa i Midtpunktet for Drøftelserne. Mødet var berammet til den 4. Juli, men allerede den 3. Juli kom et Dampskib fuldt af Deltagere fra København sejlen­de til Kolding. En af de københavnske Deltagere, Digteren Goldschmidt, har skildret sin Stemning paa hin Aften saaledes: »Vi sad paa en Trappe ud til Haven og saa et stort Blus i det fjerne; det var et Glædesblus, tændt paa Skamling i Anledning af vort Komme. Der var i Natten og dens Blus noget romantisk, halvt krigerisk, en Luftning fra Valdemar Sejrs Tid; vi var som Fortroppe af den danske Befrielseshær«. Og næste Dag stævnede Skarerne saa, gaaende, ridende, kørende og sejlen­de, til Mødepladsen. Ved Middagstid var der samlet 12.000 Deltagere, deraf vel de $\frac{2}{3}$ fra Sønderjyllands vaagne Befolkning. Talerstolen var rejst i den Sænkning, der findes i Banken tæt ved dens højeste Punkt. Hvilket festligt Udsyn har man ikke haft fra dette Sted! Fra Skamlingsbankens Top har man fri og aaben Udsigt til alle Sider over et af de skønneste danske Landskaber: mod Øst breder Fyn sig milevidt for Øjet, mod Nord kan man se Højdedragene paa den anden Side af Kolding Fjord, og i Syd og Vest ligger det frodige Øst-sønderjylland udbredt, »det skønne Land med Dal og Bakker fagre«. I disse storslaaede Omgivelser lejrede de feststemte Tusinder sig, og her lød den frie og stærke danske Tale til dem fra den halve Snæs Ordførere.

Første Mand i Talernes Række blev den unge sønderjydske Bonde *Laurids Skau*, der allerede det foregaaende Aar, kun 25 Aar gammel, var traadt frem som en af Førerne for den danske Bevægelse i Sønderjylland. Det var et rigtigt Greb at lade denne Repræsentant for den jævne sønderjydske Befolkning blive den første til at give Svar til dem, der vilde gøre det danske Sprog hjemløst i dette gamle danske Land. Og det virkede umaadelig imponerende i Tiden, at en ganske almindelig Bonde kunde tale kloge og myndige Ord jævnsides med førende Personligheder af høj Dannelse. Lad saa være, at senere Tider har konstateret, at hans Tale i Virkeligheden var skrevet af Professor *Chr. Flor*, den Mand, der mere end nogen anden Enkeltperson har Æren af at have kaldt den danske Nationalbevidsthed i Sønderjylland frem til fuldt Liv; han, der i Aarevis utrættelig havde gennemkrydset Landsdelen, sat Mod i de vigende, støttet de kæmpende med Raad og Daad, kaldt paa de store, ubrugte Kræfter; han, der med Rette fik Hædersnavnet »vort Modersmaals Elsker og Ridder«. — Den Tale, Laurids Skau her førte frem, drejede sig netop om Modersmaalet: »Hvad Modersmaalet egentlig er, og hvori dets Hellighed egentlig bestaar, det formaar jeg ikke tilfulde at gøre Rede for og beder de lærde Mænd om at udgrunde og forklare os det. Men det ved jeg, at naar nogen ringeagter og forhaaner mit Modersmaal, saa er det for mig, som om de ringeagtede og forhaanede mine Forældre, mine Søsken og min hele Familie, forhaanede mine Venner og Kammerater, alle mine Bysbørn, hele Sognet, hele Nationen, med eet Ord forhaanede alle dem, som mit Hjerte hænger ved; thi det er Modersmaalet, som knytter mig til dem alle; det er Modersmaalet, som har bragt deres Tanker og Følelser over til mig og mine til dem; det er Modersmaalet, der bestandig gaar frem og tilbage mellem dem og mig, som Glædens eller Sorgens, Haabets eller Bekymringernes Budskab.

Skaus Tale efterfulgtes af stormende Bifald. Det var jo første Gang, en Bonde-mand havde staaet som Ordfører for hele det vaagne Folk.

Derefter fængslede *Grundtvig*, Mødets Æresgæst, i mere end en Time Tilhørerne med en Tale fuld af Alvor og Varme og sprudlende af Oplagthed og Lune. Grundtvig var i de foregaaende Aar blevet mere og mere overbevist om, at det levende Ord var det eneste, der kunde vække Folket af Dvale og kalde det frem til Daad. Han havde allerede selv prøvet at holde folkelige Foredrag for mindre Kredse, men nu fik han den Lykke at tale ved et stort Folkemøde, faa en tusindtallig Skare i Tale og begejstre den. »Aldrig har jeg haft saa mange opmærksomme Tilhørere«, skrev han senere, »og aldrig har jeg fundet det tydelige, det fuglevingede Ord saa let, saa flydende, saa kædt, saa forvovent og saa lykkeligt paa mine Læber som mellem Skamlingsbankerne«.

Grundtvigs Tale, »ofte afbrudt med jublende Bifaldsraab af den store Forsamling« (Avisreferat), var for det første en Hyldest til de danske Sønderjyder for deres sejge og ufortrødne Kamp: De danske Slesvigere er, sagde han, Danmarks lyslevende Grænsefæstning, det sande, uindtagelige Danevirke. Folket selv staaar Vagt som Holger Danske; thi Holger Danske stod op fra de døde, dengang

Nordslesvigs Talsmand, trods alle tyske Forbud, *blev ved at tale Dansk*. Disse Ord skal gennem Aarhundreder være det kernefulde Uddrag af Nordslesvigs Kæmpehistorie; thi dette lille Ord indeslutter i sig baade Kampens Storværk og Sejrskransen. — Men dernæst var Talen en ildnende Tilskyndelse til at oprette en dansk Højskole: For at Kampen kan lykkes, da er aabenbart en Højskole nødvendig, en *dansk* Højskole, der kan oplyse om Folk, Fædreland og Modersmaal. En saadan Højskole havde i mange Aar været hans sødeste Drøm. Derfor opfordrer han nu de danske Sønderjyder til snarest at gøre Alvor af at rejse en dansk Højskole i Danmarks Grænseland: der, hvor det danske Rige var grundlagt, og hvor Ansgar havde døbt de første Danske, der burde ogsaa den første ægte danske Højskole rejse sig. Som Sønderjyderne folkehistorisk og kirkehistorisk havde gaaet foran, burde de ogsaa gøre det skolehistorisk.

Efter den glimrende Optakt, Skau og Grundtvig havde givet, fulgte endnu en halv Snes Talere, deriblandt saa kendte Mænd som *P. Hjort Lorenzen*, *Orla Lehmann* og *Carl Ploug*. Et af de ejendommeligste Bidrag blev givet af den jødiske Digter *Goldschmidt*. Han var allerede, skønt kun 25 Aar gammel, en af dem, man regnede med i Danmarks Aandsliv, men havde samtidig en bitter Følelse af, at han som Jøde alligevel ikke helt var regnet med — Jøderne fik jo først med Grundloven 1849 fulde Borgerrettigheder her i Landet. Nu begyndte han sin Tale paa Skamling med det forpinte Udbrud: »Jeg er Jøde, hvad vil jeg mellem jer?« Men han fortsætter straks: »Aa jo, det er netop rigtigt, at jeg er mellem jer; thi Jøderne bliver kun forhaanede og trykkede i fremmed Land, men I bliver det i eders eget. — — — Jeg har dog Ret til at være her saa godt som nogen. Min Moder taledes Dansk til mig, paa Dansk har min Aand indsuget, hvad den véd; naar jeg er glad, glæder min Sjæl sig paa Dansk, og naar jeg er bedrøvet, sørger den paa Dansk; og derfor gjorde det mig ondt lige ind i Sjælen, da man her forgreb sig paa det danske Sprog.« — — — Det er værd at huske, at det efter Goldschmidts egen Tilstaaelse var hans Situation paa Skamlingsbanken, med den smertelige Dobbeltfølelse af paa een Gang at have Rod i det danske og være en udstødt, at det var dette, der gjorde ham til Digter.

Hvad betød saa dette store Møde, vel det berømteste Folkemøde, der har været afholdt i Danmark? Jo, for det første blev det i selve Tiden den stærkeste Demonstration for Danskhed og Modersmaal, det store Udtryk for Folkeviljen i det nationale Spørgsmaal, et stærkt Svar til Regeringens svage Politik. Og dernæst blev det den store Optakt til de folkelige Møder, som nu gennem 100 Aar har været et saa væsentligt Træk i vort folkelige Liv. Netop de sidste Aar har lært os paany at forstaa Værdien af det Gode, som var lige ved at blive selvfølgelig for os: Adgangen til frit at samles til aabent og djærvt Ordskifte. Hvad der trues, det skattes. Og endelig blev dette Møde ogsaa, gennem Grundtvigs store Tale, en glimrende Indledning til den danske Højskolebevægelse, den Bevægelse, der begyndte 7. November 1844 med Oprettelsen af *Rødning Højskole*; den Bevægelse, som vi nu regner for et uundværligt Element i vor folkelige Dannelse.

En af Deltagerne i Mødet paa Skamling, en ung Bondekarl, der senere blev en kendt Politiker, samlede bagefter sine Indtryk fra Mødet i følgende Ord: »Det er den mærkeligste Dag i mit Liv, og endnu staar den for mig i Mindets Glans som en af de mærkeligste og indholdsrigeste, jeg har levet. Aldrig før var Ordets Magt bleven mig saa klar, aldrig før var den fædrelandske Luftning strømmet saa hjertemild og med saa frisk et Aandepust over mit Indre. Nu var det værd at leve; thi nu var der noget at leve for.«

Svend Mogensén.

Danske ude fejrer deres Konge

I ethvert Menneskes Liv indtræffer der en Række Begivenheder, de kan synes store eller smaa, men paa det Tidspunkt, da Begivenheden finder Sted, betyder den alt. Min første store Begivenhed indtraf i Aaret 1929, da jeg tog Præliminæreksamen fra Ryomgaard Realskole. I Tiden før og under Eksamen var det kun den, det drejede sig om, alle vore Tanker og alle vore Samtaler handlede kun om den.

Tiden gik. Begivenhederne skiftede stadig mellem store og smaa. Saa i Aaret 1937 indtraf min hidtil største Begivenhed: Jeg blev inviteret paa en Rejse til Sydafrika med alle Udgifter betalt. Min Onkel er Farmer og Mineejer i Bechuana-land, og denne Onkel var min gode Fe paa min dejlige Eventyrrejse.

Den 25. Februar 1937 sejlede jeg med Damperen »Ussukuma« ud fra Hamburg med Destination Kapstaden. Hertil ankom jeg den 30. Marts. Sammen med min Onkel, der hentede mig ved Skibet, tilbragte jeg en dejlig Uge i denne skønne By. Saa gik Turen mod Nord. Tre Døgn opholdt vi os i Toget. Vi kørte gennem Ørkenlandskab (Kalahari) og Savannaland, og saa naaede vi til Bulawayo i Rhodesia. Om Aftenen rejste vi videre mod Nord; det var atter en Nat i Toget, og vi naaede til Victoria Vandfaldet. Her opholdt vi os tre Dage, og det var en Oplevelse.

Nu var Onkel rejsetræt, og saa gik Turen hjem til »Lady Mary«, Minen, jeg skulde bo paa. Jeg var glad for lidt Stilstand i Rejselivet, saa jeg kunde faa nogle af alle mine Indtryk fordøjet.

Den 15. Maj kunde Kong Kristian fejre sit Regeringsjubilæum. De danske i Rhodesia var blevet enige om at samles og fejre Kongens Jubilæum paa dansk Vis. Der blev sendt en Gave til Kongen bestaaende af en Mahogniplade med to Elefanttænder paa og det danske og engelske Flag, begge var de syede af en dansk Dame i Bulawayo.

Festen blev holdt paa Hotellet ved Zimbabveruinerne. Disse Ruiner ligger paa ca. 20 Graders sydlig Bredde. De ligger højt oppe i Bjergene i meget smukke Omgivelser. Vi kørte hertil i Bil fra Bulawayo, det var en Tur paa omkring 370

Kilometer. Jeg kørte dertil med en dansk Familie fra Bulawayo. Onkel var ikke med, han havde ikke Tid.

Vejene, vi kørte paa, var nogenlunde efter afrikanske Forhold at dømme. Paa saa lange Strækninger, som der her var Tale om, kunde der ikke blive Raad til Asfalt over hele Vejbanen, men der var asfalteret to Striber paa Vejen, passende til Bilens Hjul. Det var ret enerverende at køre en Vogn paa smalle Spor over saa lange Afstande. Paa Turen blev vi overraskede af et voldsomt Tordenvejr med kraftigt Regnskyl. Regnen faldt saa tæt, at man ikke kunde se en Haand for sig. Vi skulde passere en Flod, men da vi kom dertil, maatte vi gøre Holdt. Vandet var steget, saa det stod mere end en Meter over Broen, vi skulde køre over. Motoren blev slaaet fra, vi tændte en Cigaret og satte os taalmodigt til at vente.

Efter en Times Forløb sank Vandet saa meget, at vi med Forsigtighed kunde køre over. Hastigheden, der var stor i Forvejen, maatte nu forøges ret kraftigt, for at vi kunde naa Middagen i rette Tid. Det var forresten den eneste Gang, jeg var ude for Regnvejr under mit Ophold i Afrika. Regntiden begynder til November.

Vi ankom til Zimbabwe Kl. 6 om Aftenen, efter en 2 Timers Køretur. Saa snart Bilen holdt for Døren, stormede de allerede ankomne Gæster ud til Bilen for at tage imod os. Vi blev halet med ind, og saa gik Snakken. En i Selskabet bød paa »Sandown«, en lille Forfriskning, Englænderne ynder før Middagen. Vi havde dog ikke Tid til at snakke ret længe; vi skulde klædes om til Middagen. Onkel havde spenderet en flot ny Selskabskjole i Dagens Anledning. I den store Spisesal var der dækket et smukt Bord, pyntet med danske og engelske Flag. Stemningen var god, man kunde se, at Glæden over at være sammen med andre Danske var oprigtig.

Middagen var storslaaet. Værten havde gjort sig Umage for at gøre Menuen saa dansk som mulig. Vi fik først Suppe, dernæst Flæskesteg (det er er meget sjælden Ret i Sydafrika, der holdes kun faa Svin dernede), Rødkaalen manglede, men det var ikke Værtens Skyld, han havde gjort sig alle mulige Ansirengelser for at skaffe den. Som Dessert fik vi rigtig Æblekage. De kønne, langhalsede Tuborg Export Beer prydede Bordet, og de fik ikke Lov kun at staa til Pynt. Da jeg senere kom til Bulawayo, vilde jeg købe nogle Tuborg med hjem til Minen, da vi ventede danske Gæster paa Week-end, men alle »Øllerne« var solgt til Zimbabwefesten.

Ved Bordet blev der holdt et Væld af Taler, dels paa Dansk, dels paa Engelsk og dels paa en Blanding af Dansk og Engelsk. Manden, der havde taget Initiativet til Festens Afholdelse og til Indsamlingen til Kongens Jubilæum, var den danske Farmer i Rhodesia Mr. Olsen, han var endvidere Formand for »Dansk Samvirke« i Udlandet. Han var den første Taler, og i skønne Ord talte han om sin Konge og sit Fædreland. Bag hans Ord kunde man spore Længselen efter Danmark. I Dagens Anledning havde han skrevet et smukt Digt — en Ode til sit Fædreland.

Hvor Stranden smiler, og Bølgen er blaa,
hvor Lærken sin Vise synger,
hvor Egetræer staa fra Oldtiden graa,
hvor »Flyvende Sommer« gynger.
Det Land, hvorfra Minder i Hjertet vi gemme. — —
Det er der, det er der, vi har hjemme.

Hvor Mor har nynnet vor Vuggesang,
hvor Børneglæderne fødtes.
Hvor Solnedgang under Klokkeklang
med funklende Stjerner mødtes.
Hvor Skovene hviske med koglende Stemme.
Det er der, det er der, vi har hjemme.

Hvor fjernt vi paa Skæbnens Bud end maa gaa,
hvor rigt end vor Flid belønnes,
mens Aarene gaa, det Danmark vi saa
i Mindernes Lys forskønnes. ,
Du, Danmark, vor Længsel vi aldrig glemme,
paa din Jord, ved din Strand har vi hjemme.

Ode af *Carl Olsen*,

»Gravesend«. Bulawayo.
South Rhodesia.

Hans Majestæt Kong Kristians Skaal blev drukket i Champagne.

Efter Middagen var vi samlet i en hyggelig Pejsestue. Her var Ordet frit, og enhver gav sit Bidrag til Underholdningen. En ældre Dansker, der havde været i Afrika i 30—40 Aar, sang mange af de danske Sange, som var blevet sunget i hans Ungdom. Nogle reciterede og fortalte Historier og Anekdoter, og ind imellem blev alle de kære gamle danske Fædrelandssange sunget. Aftenen fløj af Sted, og inden vi vidste af det, var det langt over Midnat. Til Slut sang vi staaende »Der er et yndigt Land«, »Kong Kristian stod ved højen Mast«, for derefter at slaa over i den engelske og skotske Nationalsang.

Glædelig Pinse lød det overalt, hvor vi vendte os hen, da vi næste Morgen kom ned til Morgenbordet. Disse Ord gjorde stærkt Indtryk paa os alle; det var vel første Gang i alle de Aar, disse Danske havde været ude, at de Ord havde lydt til dem paa dansk. Det var ikke hver Dag, de kunde besøge hinanden. Jeg saa flere liste sig til at tørre en Taare bort.

Vi kunde ikke se Solen danse, Skyerne gik helt ned over os, vi befandt os jo ret højt oppe i Bjergene, men efterhaanden som Dagen skred frem, brød Solen igennem Skyerne og aabenbarede for os et vidunderligt smukt Landskab.

Vi kørte ned til de store Ruiner. De var imponerende. Man kan nærmest sammenligne dem med Ruiner af vore gamle Middelalderborge. De var bygget af røde Stene, der minder om vore Munkestene. Borgen havde været bygget med store Rum i Midten og med buede Gange uden om. Hist og her stod Ruinerne af et Taarn; man kunde klart forestille sig, det kunde være bygget som Forsvar.

Flere Videnskabsmænd af mange forskellige Nationaliteter har foretaget Udgravninger her, og man har ogsaa fundet værdifulde Guldsmykker og en Del Guldmønter. Ingen véd med Bestemthed, hvem der har bygget Zimbabwe; men man kan fastslaa, at den ikke kan være bygget af Negere, thi Negere kender slet ikke denne Bygningsform. I Arabien har man fundet flere af samme Slags Ruiner, og man har derfor formodet, at arabiske Folk har bygget denne Borg. Man mener, at Ruinerne stammer fra Kong Salomons Tid, og »Kong Salomons Miner« skulde foregaa her.

Der hviler en vis Mystik over Stedet her. Hvis Murene kunde tale, vilde de aabenbare et Stykke af Historien, som nu ligger hen i Mørke.

Man siger, at Afrika er et nyt Rige, men Afrika har ogsaa sin Historie, den er ikke uddybet, som vor, og ikke saa tilgængelig for Folk, som vor, men dette gør den ikke mindre interessant.

Vi Danske tog nu Afsked med hinanden, en Afsked, der var præget af Vemod. Vi havde kun været sammen i et Par Dage, men vi var blevet Venner; vi følte, at vi hørte sammen. Vi var af een Nation.

Vi gav hinanden Løfter om, at vi atter vilde mødes, og vi var hver især fast besluttet paa, at det Løfte skulde holdes.

Inge Skou, f. Andersen.

Hvad Udbytte og Glæde kan man have af at færdes i Naturen

(Stil, skrevet til Eksamen 1943.)

Desværre har kun alt for faa opdaget, hvor opmuntrende og udbytterig en lille Spadseretur ud i den danske Natur er. Hvis man en Dag er blevet særlig ramt af Uheld og Modgang, er det bedste Middel mod det daarlige Humør, der opstaar heraf, at forlade den daglige Dont nogle Timer og i Stedet gaa en Tur ud i Skov eller Eng.

Straks, naar man træder ind i Skovbrynet, bliver man betaget af den Stilhed og Fred, der hersker dér. Men snart fanges Opmærksomheden af nogle af Skovens mange Beboere. Maaske kan vi være heldige at se et nysgerrigt Egern stikke Hovedet frem bag en Træstamme for at se, om der er Fare paa Færde. Snart hopper den fra det ene Træ til det andet, medens den stadig holder Øje med Fredsforstyrrelserne og søger at skjule sig bag Stammerne; men dens store Hale røber den.

Overfor et saa stort Opbud af godt Humør og Energiudfoldelse maa selv den mest sure Skovvandrer give op.

Vi gaar videre og naar en lille Skovsø, der er omgivet af ældgamle Træer. Stilheden dér, som undertiden afbrydes af Frøernes ensformige Kvækken, tiltetgør alle Tanker om Hævn og andre daarlige Følelser i Menneskesjælen. medens den nærer og fremelsker gode og blide Følelser.

Overalt i Skovene forbavses og glædes man over den bløde og smagfulde Farvesammensætning, der dannes af den mørkebrune Skovbund og de grønne Kroner. Øjet finder Hvile ved disse Farver, og man føler sig saa lille og ubetydelig overfor Naturens mægtige Farvepragt. Man indser, at det Individ, man selv udgør, intet betyder i Forhold til den brede Masse, at den Skæbne, man faar, ikke har nogen Betydning for andre end netop den, hvis hele Liv afhænger deraf.

Vi kommer ud paa den aabne Mark og hører Lærken slaa sine Triller højt oppe under den blaa Himmelhvælving.

Til Trods for, at dens Rede maaske flere Gange er blevet ødelagt af Dyr eller Mennesker, viser den, at den alligevel er tilfreds med sin Tilværelse og

glædes over den Lod, der nu engang er tildelt den. Den kan være som et Eksempel paa, at hvis man i sit Liv har mødt megen Modgang og mange Sorger, maa man nok sørge over dem til sin Tid, men man skal ikke fortvivle over dem, men være klar over, at de kan bruges til at virke hærdende og styrkende paa Vilje og Karakteregenskaber.

I Naturen vil man se alt levende foretage sig noget; ingen hviler eller er uvirksom i blot faa Øjeblikke. Alt og alle er beskæftiget med at sørge for Føden: Svalerne flyver med aabent Gab gennem Myggesværme for at skaffe det nødvendige til deres Afkom; Storken flyver langsomt oppe i Luften og spejder efter en Mose, hvor den endnu ikke har udryddet hele Bestanden af Frøer. Deres Kamp for Føden er blot nogle ganske almindelige Eksempler paa, hvorledes Livet er en stadig Strid.

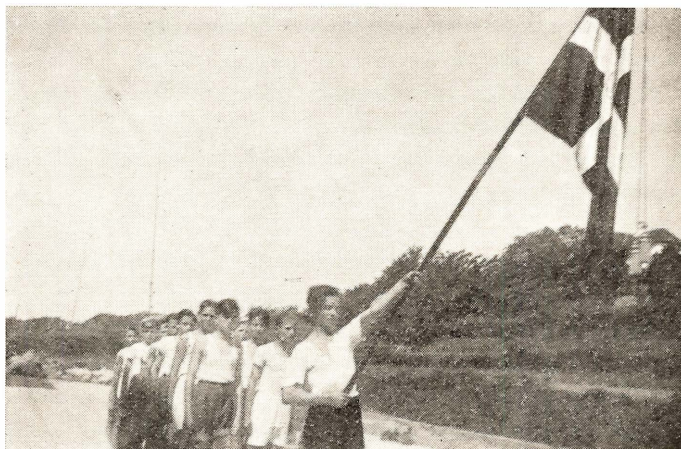
Livet er en Kæde af Kamp og Strid, men undertiden afbrudt af nogle Led med gode Dage. Men de Kampe, der har kostet mest Besvær, sætter ogsaa de dybeste Spor; for af Modgang skabes der Vilje og Mænd.

Foruden paa det rent sjælelige kan det ogsaa paa det legemlige Omraade være af Betydning at færdes i Naturen. Særlig stor Betydning er det for Byboerne at mærke den friske Luft i Lungerne og se den blaa Himmel over sig.

En Ulempe ved, at saa mange Folk færdes i Skoven, er der dog. Ikke alle er i Besiddelse af en saadan Kultur, at de efter den veloverstaaede Frokost i »det grønne« efterlader Naturen i samme Orden, som da de kom.

Man burde, naar man blev grebet af Tungsind, gaa ud i Naturen. Dér føler man sig fri og utvungen og synes, selv om man for kort Tid siden var af en anden Mening, at det dog er herligt at leve.

Kristian Jensen.

Ryomgaard Realskoles

Handelsskoleafdeling

At knytte en Form for Ungdomsskole til Ryomgaard Realskole er en gammel Tanke, og Aarsagen til, at denne Tanke ikke forlængst er ført ud i Virkeligheden, er bl. a. den, at det ikke har været saa let at vælge den Form for Ungdomsskole, som var den mest praktiske —, d. v. s. den, som Egnens Befolkning kan have mest ud af at benytte. Der har været tænkt paa Efterskole. Vi kom saa vidt med den Tanke, at der blev sendt Opraab ud — Opraab, som kundgjorde, at Skolen var beredt til at modtage unge Mennesker som Elever. Men den Efterskole, som Skolen her tænkte sig at starte, afveg paa forskellig Maade fra de Efterskoler, man kender — bl. a. med Hensyn til de Fag, der skulde undervises i; og det viste sig, at Skolens Tilbud med Hensyn til en Efterskole af den Art ikke blev modtaget; der kom ingen Elever — eller i hvert Fald saa faa, at det ikke kunde nytte noget at starte Foretagendet.

Der kom saa andre Ting paa Tapetet, f. Eks. Skolens Nybygninger, og Sagen blev henlagt, men Tanken levede stadig.

Det er allerede nu en Del Aar siden, undertegnede gjorde de første Forberedelser til Oprettelse af en Handelsskole, idet det var min Opfattelse, at en Skoleform af den Art netop var tiltrængt og sandsynligvis vilde blive søgt. Jeg kom imidlertid kun til Forarbejderne. Jeg kunde simpelthen ikke faa Tid til at gaa videre. Skolen krævede meget af mig, og endvidere er jeg som bekendt Sogneraadsformand. Jeg var erfaringsmæssig klar over, at skulde Starten ske, saa skulde der først gøres et *grundigt* Forarbejde. Der skulde altsaa en Mand til, der kunde paatage sig det, og det skulde være en Mand, der var særlig knyttet til Ryomgaard Realskole, hvilket vil være indlysende, da den paatænkte Handelsskole jo skulde være en selvstændig Afdeling af Ryomgaard Realskole.

Jeg fandt den Mand, der kunde paatage sig Arbejdet med Handelsskolens Start, i min gamle Elev, Ven og Medarbejder Søren Vester-Petersen, der som bekendt er Skolens Matematiklærer. Han var paa det daværende Tidspunkt op-

taget af at tage Studentereksamen, men da Afslutningen paa dette Studium nærmede sig og tilsidst skete med et lykkeligt Udfald, startedes ogsaa Ryomgaard Realskoles Handelsskoleafdeling.

Den 1. September aabnedes Handelsskolen af dens Forstander, Hr. Vester-Petersen, paa Ryomgaard Realskole. Skolen begyndte med 10 Elever, og da Aabningsdagen var vel overstaaet, rejste Vester-Petersen til København for den omtalte Studentereksamens Skyld. Da han med Eksamenen i Behold den 29. September vendte tilbage til sit Arbejde, havde Skolen 14 Elever, og nu, da dette skrives — den 2. November — har Ryomgaard Realskoles Handelsskoleafdeling 18 Elever.

Starten maa altsaa siges at være god. Næste Aar er det saa Meningen at begynde med endnu en Klasse. Handelsskolen bliver treaarig og afslutter med Handelsskoleeksamen.

Handelsskolen har selvfølgelig til Huse paa Ryomgaard Realskole, og denne Institution har det økonomiske Ansvar. Det pædagogiske Ansvar har derimod Skolens Forstander, Vester-Petersen. Lærere ved Handelsskolen er Realskolelærerne Thorup Petersen og Bent Andersen foruden Forstanderen, og det tredje Aar træder Inspektør Dynesen ind i Lærernes Række, medens undertegnede sikkert indskrænker sin Virksomhed ved Handelsskolen til nu og da at forlyste — forhaabentlig — dens Lærere og Elever med et Foredrag eller Oplæsning. Sagen er nemlig den, at der heldigvis er Tid til at foretage Ting af den Art, eftersom Skolens Undervisning holder op Kl. 8 (20), medens Eleverne først kan komme med Togene Kl. 9 (21).

Ryomgaard Realskole ser i Handelsskolen, hvis Start borger for en Fremtid, Opnaaelsen af eet af sine Maal. Skal det gaa, saadan som vi haaber og tror, at Arbejdsforholdene atter snart bliver normale i vort kære gamle Danmark, saa vil sikkert andre Udvidelser i Form af andre Skoleformer, knyttet til Ryomgaard Realskole som Grundskole, kunne paaregnes. Foreløbig arbejder vi med Handelsskole. Jeg er glad ved her at kunne sige, at jeg tror, Handelsskolen har en Fremtid for sig, fordi jeg er klar over, at jeg som Forstander for denne Afdeling fandt den rette Mand; og jeg tror ogsaa, det vil glæde dette Skrifs Læsere, da Forstanderen jo ogsaa er denne Forenings Formand. Jeg haaber paa, at der her er begyndt en god Gerning — et godt Arbejde, og jeg ved, at den nye Skoleform, vil blive ledet i den samme Aand som Moderskolen, og det lover godt.

Erik Munch.

Jeg kom, så og forstod

For blot tre fjerdingår siden havde jeg kun en vag fornemmelse av, hvor Ryomgård skulde placeres på Danmarkskortet. Havde man spurgit mig, vilde jeg have sagt: »Ryomgård — nå ja, det er jo en station mellem Åarhus og Horsens — d. v. s. nej! den hedder Hovedgård! Nej — så ved jeg det ikke.«

Den 12. april iår tiltrådte jeg så et vikariat på Ryomgård realskole. Det var en av skolens stiftere, Holden Dall, som havde vist mig herud, og han havde givet mig et vist indblik i, at det var en skole med et stærkt særpræg, som jeg kom til.

Det begyndte med, at jeg »kom på kontoret«. Jeg må indrømme, at jeg følte mig til mode nærmest som en lille skoledreng. Jeg følte mig umådelig lille i det imponerende lokale og endnu mindre, da jeg endelig stod over for skolebestyrer Munchs kæmpeskikkelse.

Det varede ikke mange øjeblikke, før jeg blev klar over, at det er en personlighed, der leder skolen — og præger den. Og dette første indtryk er siden gang på gang blevet bekræftet.

*

Jeg har ikke — som så mange av skolens lærere — haft den lykke at være elev fra Ryomgård. Og det skal indrømmes, at det var med nogen spænding, jeg kom herud. Jeg havde fået en vis modvilje mod industrialiseret og ensrettet skolevæsen, og det forekom mig derfor at være noget av et vovestykke at arbejde på en examensskole. Var det ikke nødvendigt, at undervisningen på en sådan skole blev åndløst terperi? Kunde man på et sådant sted tage tilstrækkelige hensyn til de enkelte elever og deres særpræg? Var der overhovedet mulighed for at gøre skoletiden til en rig og frodig tid med mulighed for personlig udvikling?

Det var nogle av de overvejelser, som jeg tumlede med i dagene omkring min ansættelse. — Svaret på dem kom hurtigt, og det blev en glædelig overraskelse. »Nu er der Plads her, og nu kan her leges«, stod der på stenen for den østre ende av Stadion. De ord viste mig, at R. R. var noget andet og mere end et kundskabsindpodningsinstitut. Og børnenes glade ansigter viste tydeligt, at de følte sig hjemme på skolen. Alene det at se fru Munch spadsere om i skolegår-

den omgivet av en skare småbørn, der ivrigt delagtiggjorde hende i deres små glæder og sorger måtte være nok til at overbevise selv den mest skeptiske om, at skolens mål ikke blot var at bibringe sine elever de nødvendige kundskaber så grundigt som muligt, men at det for ledelsen gjaldt om at skabe et sted, hvor børnene var glade for at komme.

Dette indtryk fra mine første dage på skolen er siden blevet bekræftet på mangfoldige måder. Jeg har set embedsmandssystemet fungere og opdaget, at det virker i samme retning. Jeg har set undervisningen i geografi deroppe i G. H., hvor stoffet legende let og på en interessant og spændende måde går i børnene.

Og hvad der for mig er vigtigere: jeg har mærket i mine egne timer, at eleverne også lærer — eller forsøger at lære — indviklede regler i tysk og engelsk grammatik med liv og lyst. Og det vil vist være urigtigt at påstå, at de er spændende eller legende lette.

*

De, som er udgået fra skolen, er De egentlig helt klar over, hvad det er, der mest griber den fremmede, som første gang kommer til Ryomgård Realskole? Bygningerne, skolegården, de vældige parkanlæg imponerer — og mange andre ting virker egenartede og særprægede. Men man skammer sig ikke ved at blive grebet av den stemning, der er i foredragssalen klokken 10,35, når langt over 250 klare barnestemmer jublende synger en av Axel og Erik Munchs eller Magnussons dejlige Ryomske sange.

Det skal nok vise sig at være det bedste minde, som man kan tage med sig fra et besøg på Ryomgård Realskole. Det skal også nok vise sig, at sålænge der er glød og begejstring i børnenes tolvsang, så længe er skolen ikke blot en almindelig realskole, men virkelig en

skole for livet.

Bent Andersen.

Sølobryllup

Den 29. Juli fejrede Hr. og Fru Munch deres Sølvbryllup. Da Dagen oprandt, var der rejst Æresport ved Indgangen til Villaen, og i Søjlegangen var der op-hængt en Æresguirlande — begge Dele forsynet med Sølvbrudeparrets Initialer og Aarstallene 1919—1944.

Det første, Sølvbrudeparret foretog sig paa Højtidsdagen, var at nedlægge Blomster ved Skolebestyrer Axel Munchs Mindesten. Dernæst begav man sig ned i Skolens Foredragssal, hvor Gavebordene var fyldte af kostbare Gaver fra Elever, Lærere, Husmoderforeningen, Thyra Weiner og mange flere.

Saa kom Deputationerne. Det nuværende Sogneraad overrakte en Æske med Sølv. Det afgaaede Sogneraad bragte et Sølvfad. Vandværket en Guld vase o. s. v. o. s. v.

Ved Frokosten, i hvilken deltog 41, blev der talt af Direktør la Cour, Pindstrup, Amtsskolekonsulent, Landstingsmand Stegger Nielsen, Formanden for Borgerforeningen, Sogneraadsmedlem Justesen, Ryomgaard, Formanden for Randers Amts Grundforbedringsudvalg, Statshusmand Peter Hald, Formanden for Beskæftigelsesudvalget, Kristian Rygaard, Marie Magdalene, Formanden for Ryomgaard Realskoles Elevforening, Realskolelærer Søren Vester-Petersen, Fotograf Niels Steensgaard, Børkop, Stationsforstander Niels Munch, Skørping, Realskolelærer, cand. phil. I. S. Magnusson, Kassereren i Vandværket, Købmand Carl Sørensen, Ryomgaard, og Sølvbrudgommen.

Efter Frokosten skiltes man, idet kun Familien og enkelte indbudte samt Skolens Lærerpersonele deltog i Middagen, der afholdtes Kl. 6½ i Skolens Foredragssal.

Ved Middagen talte Viceskoleinspektør Holden Dall, Stationsforstander Niels Munch, Amtsskolekonsulent Stegger Nielsen, Proprietær Nyskov, Fotograf Niels Steensgaard, Inspektør M. Dynesen og Sølvbrudgommen, hvis Tale formede sig som et Digt, der lød som følger:

Et kvart Aarhundrede er nu henrundet,
 som Svaner Aarene fløj over Tidernes Hav;
 og ved hinandens Side har vi fundet
 en ædel Perle — lys og skøn som Rav.
 Den Perle er for os en Lykkens Terning,
 udkastet af saa mild og stærk en Haand;
 den Perle er vor store skønne Gerning
 i Skolens Sale — under Skolens Aand.

Vort Hjem vi byggede i Skolens Skygge,
 men tro ej derfor, at vi savner Sol;
 nej — her er Solskin nok og Fred og Lykke —
 for Gerningsglædens Blomst — den blaa Viol,
 den dufter altid under Barneøjne,
 og Skolens Børn blev vore — Barneblik
 og Barnets Tro til os — i alt det søgne
 var det det store, vi i Gerning fik.

Der er en Mand, som vi i Dag vil mindes,
 og I forstaar jo nok, det er min Bror.
 I sene Tider vil hans Spor her findes;
 ham skylder vi, at det saa fagert gror.
 Og ham — den stærke — vil med Tak og Glæde
 i Dag vi tænke paa. — En fuldtro Ven
 det var han os, som nu de Stier træde,
 som han har traadt, mens Tiden svinder hen.

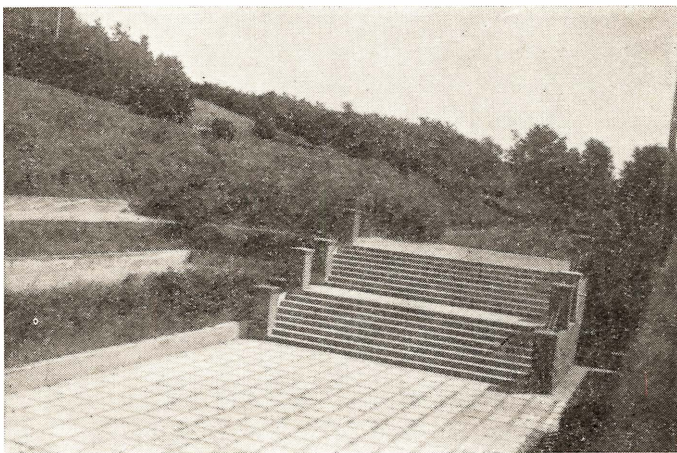
Saa siger vi til eder, Slægt og Venner:
 Hav Tak, fordi I gyldnede vor Fest
 med gode Ord med Følelser, der sender
 saa godt et Budskab til hver Støvets Gæst.
 Nu vil vi fejre Festen med hverandre,
 mens Kerten brænder lys og skøn og klar;
 naar den udslukkes, vil vi atter vandre;
 da var det skønt, om vi en Perle bar.

Et kvart Aarhundrede er nu henrundet,
 som Svaner Aarene fløj over Tidens Hav,
 og fra den Plads, vi har i Kampen vundet,
 ser vi os ud og ser, hvad Livet gav.
 Da fylder os en Glæde stor og fager,
 en Tak saa dyb — en Kærlighed saa stærk,
 og Haand i Haand paa Skolens skønne Ager
 vi virker videre paa Livets Værk.

Efter Middagen samledes Selskabet i Kontoret til Kaffe; derefter saa man
 Films i Foredragssalen — bl. a. Filmen fra Skolens Aarsafslutning i Aar, og
 endelig ved ca. 2-Tiden afsluttedes Festen paa Blæsenborg.

De to næste Dage var Hviledage; men den 1. August om Aftenen Kl. 20 samledes over hundrede indbudte til Kaffe med Sølvbrudeparret i Foredragssalen, der var smukt pyntet. Sølvbrudgommen talte; man sang forskellige Sange, og der blev forevist følgende Films: Filmen fra Skolens Aarsafslutning, historiske Steder i Midtsjælland og Farvefilmen København ved Vintertid.

Kl. ca. 22 var Sammenkomsten forbi, og med denne sluttedes det første Sølvbryllup, der er blevet holdt paa Ryomgaard Realskole: Skolebestyrer Erik Munch og Hustru Dagmar Munchs skønne Fest.

Kammerater af 1920!

Husker I, at naar vi om Morgenens mødte paa Ryomgaard Realskole, saa hilste vi paa Axel Munch og vore andre Lærere ved at give dem Haanden, og naar vi gik hjem om Eftermiddagen, fik vi et fast Haandtryk og et venligt Smil. Har I senere paa jeres Arbejdspladser hilst paa jeres overordnede paa den Maade? Husker I fra Skrivetimerne, at vi ikke skrev efter uopnaaelige trykte Forskrifter, men i almindelige Stilebøger med vor egen Skrift? Den var ikke altid køn og blev det maaske aldrig, men den var vor egen. Er I klare over, hvad saadanne Smaating har betydet for os? Vi fik paa denne Skole Lov til at vokse og udvikle os — ikke uhæmmet, for vi var under stadig og vaagen Kontrol — men frit paa den Maade, at det ikke var Skolen, der efter et Antal Aars Forløb afleverede os fikse og færdige med en Eksamen, ensartede og afrettede, men det var os, os smaa Individer, der var Skolen, og den forandrede sig med os. Nu har jeg gaaet i Skole i 32 Aar — i flere Skoler, og jeg har hørt om endnu flere — men jeg har aldrig mødt den Aand, der herskede paa Ryomgaard Realskole. Jeg tør paastaa, at da vi forlod Skolen, var vi smaa Personligheder. Vor Viden var selvfølgelig delvis den samme, men i utallige andre Retninger var vi forskellige. Det betyder ikke, at vi var udisciplinerede. Vi havde vist alle lært, at en Ordre skal adlydes, men vi vidste (eller ved nu), at vore individuelle Forskelligheder havde faaet Lov til at udvikle sig under en nænsom Indflydelse, der fik os til at sætte en Ære i at ville det rette. Maaske har vi senere svigtet, men det er i saa Fald ikke Skolens Skyld. De Idealer, den lod os skimte forude, er dem, der vilde gøre Verden bedre for os alle.

Hvorfor var R. R. nu saadan? Hvorfor var denne Skole ikke, som Skoler er flest? Ingen af os er i Tvivl om Svaret. Skolens Leder, Axel Munch, hørte til de faa lykkelige, der faar alt til at gro om sig. Det var hans Aand, der hvilede over Skolen. Han kunde til Tider synes utilnærmelig for os Elever, men aldrig følte vi os utrygge i hans Nærhed. Vi saa alle op til ham som vor store, gode Ven. Og husker I hans Timer? Mest var det selvfølgelig Slid. Skolens Ære krævede den gode Eksamen. Men der var andre Timer, hvor A. M. læste op

— straalende Minder, der hos mig ikke er fordunklet af senere Aars Teateroplevelser. Vi husker alle hans Løjtnant v. Buddinge, hans Jacob v. Thyboe og hans Fallstaff. Og hvem følte ikke Harmen over Uretten i Samfundet gribe sig, naar f. Eks. Skjoldborg blev læst for os. Axel Munch havde et Tag i os som næppe nogen anden før eller siden.

Og de øvrige Lærere arbejdede i hans Aand uden derfor at miste deres Særpræg. Vi husker med Taknemmelighed, naar Fru Dagmar Munch førte os til fremmede Lande, eller naar Erik Munch gennemgik Naturhistorien for os. Og hvem husker ikke I. S. Magnussons særprægede Sprogundervisning. En Mængde Engelsk og Tysk fik vi lært. Jeg har aldrig siden truffet mere fremragende Sproglærere.

I 1945 — altsaa til næste Aar — er det 25 Aar siden, vi tog Afsked med Skolen. Vi er nu spredt vidt omkring, og næppe mange af os har set hinanden siden da. Skal vi ikke gøre os selv og vor gamle Skole — som de fleste næppe vil kende igen i dens nuværende Skikkelse — den Glæde at mødes ved Elevforeningens Sommerfest 1945. Alle! Ingen maa mangle. Vi kan endnu blive anbragt i 9ende, og hvis en eller anden har glemt, hvor han sad, tror jeg bestemt, jeg kan vise ham hans Plads. Vi vil prøve. Og saa vil vi for en Eftermiddag være Skoleelever igen og mindes gamle Dage. Desværre kan Axel Munch ikke sidde paa Katederet, men jeg ved, at endnu lever hans Aand paa Ryomgaard Realskole. Kom! Vi kan alle, hvis vi vil, og hvis vi lever til den Tid.

Venlig Hilsen til jer alle fra

Niels Aage.

To i Toget...

I forsommeren havde jeg den »fornøjelse« hver dag at køre med toget fra min hjemby, Århus, til min arbejdsplads, Ryomgård Realskole — og hjem igen. Og en gang om ugen foregik hjemturen i »slæberen«, De ved godstoget, som tager 3 til 5 gange så lang tid om turen som det ordinære persontog.

Det har sin egen charme at køre med slæberen. Det vil sige — hvis man er et av de stakkels individer, som altid har travlt, som altid skal nå en utrolig bunke inden aften — så kan man måske have lidt svært ved at opdage det charmerende. Så vil man utvivlsomt skælde og smælde, og — hvis man er tilstrækkelig ukultiveret eller tilstrækkelig ophidset — bande og sværge over den skæbnens ironi, der lukker et aktivt og sprængenergisk menneske inde bag kupé'ens vægge, hvor det er umuligt at foretage sig noget nyttigt.

Det var sådan en medrejsende, jeg havde fået en dag.

»Ak, jeg drømmer om lyntogene om natten«, sagde han — og så var jeg klar over, hvilken mennesketype han hørte til. »Det er som at være i slaraffenland. Jeg sætter mig altid i spisevognen med en sjus — og glæder mig over at se huse, marker og skove suse forbi mit vindue som en tåget stribe; men så sker det! Når vi kører ud på lillebæltsbroen, så er den der ikke. Jeg vågner, hadet i sved — og håber på, at det ikke skal vare for længe, før vi rigtig kan køre med lyntoget igen uden den slags ubehagelige overraskelser. Men det her, det er nu alligevel . . .«

Jeg fordybede mig i den nye Wodehousebog for dermed diskret at antyde, at konversationen egentlig ikke kunde påregne min interesse, og at den i hvert fald vilde blive ensidig. Der må være gået en halv snes minutter, jeg havde læst et par kapitler og var kommet til en av de lattervækkende passager i bogen; jeg har måske givet lidt højlydt luft for min morskab — jeg mærkede i hvert fald et stød i siden.

»Ja, grin De bare, min herre! Det er ellers ikke hån, men sympati, jeg trænger til. Som jeg ganske rigtig bemærkede for et øjeblik siden, så er det en fornærmelse mod en stabil skatteyder at byde os sådan noget. Er De klar over, min herre, at jeg i løbet af de sidste 6 uger har kørt i tog sammenlagt 200 timer eller næsten 9 døgn. Med almindelige kontinentalforbindelser kunde jeg på disse 9 døgn — adskilligt nære komfortabelt og bekvemt — være nået til Kapstaden!«

Der kom en pause i den endeløse talestrøm — denne kendsgerning skulde antagelig have lov til at bundfæste sig i min hjerne.

»Vil De gerne til Kapstaden, min herre?« spurgte jeg deltagende (og — gid De var der, tænkte jeg indædt).

»Jeg? Til Kapstaden? Er De gal? Hvad skulde jeg i Kapstaden?«

»Kære, digre ven,« sagde jeg. De har selvfølgelig allerede forstået, at min medrejsende var af den type med basunkinder og udstående øjne, der synes at lide af et usædvanlig højt blodtryk — med andre ord at være direkte udsat for apoplektiske tilfælde hvert øjeblik. »Kære, digre ven! Så forstår jeg egentlig ikke Deres interesse for hin sydafrikanske stad. Den forekommer mig mildest talt lidt malplaceret — selvom det selvfølgelig ikke angår mig.«

Hans ansigt blev en grad rødere — det gik næsten over i det blå — øjnene truede med at sprænges. »Det angår Dem ikke! Nej, det tør jeg nok antyde. Det rager Dem ikke — forstår De — ikke en døjt! Er De med? Og jeg taler om Kapstaden, hvis det passer mig — for den sags skyld om Sing-Sing eller Nordpolen — Er De med?«

Toget var standset. »Jeg skal ikke længere besvære Dem med mit selskab,« sagde jeg. »Ganske vist skal jeg til Århus, men jeg har tid nok, så jeg kan lige så godt stå af her i Lystrup og vente til . . .«

»Lystrup! Sagde De Lystrup?« Nu tonede det rød-blå ansigt over i det lilla, og han gispede efter vejret som en torsk i et hyttefad. »Ikke blot er De ufor-skammet, men ved Deres idiotiske snak om ligegyldige emner får De mig op-hidset, så jeg glemmer at stå ud i Hjortshøj!!«

Og med en afskedssalut bestående af en række udtryk, som jeg forgæves har slået efter i den store danske ordbog, og som min rødmende pen desuden nægter at fæstne til papiret, forlod min energiske ven kupéen. Jeg trak benene op under mig og læste videre i min Wodehouse.

Bent Andersen.

Sommermødet

Søndag den 2. Juli afholdt Elevforeningen sit aarlige Sommermøde paa Realskolen. Det begynder efterhaanden at gaa op for Folk, at det ikke er spildt Ulejlighed at gaa til disse Sommermøder. De Mennesker, der var der første Gang, det afholdtes, kommer hvert Aar igen, og der er hvert Aar kommet nye til. I Aar var Mødet besøgt af ca. 200, men Skolens store Foredragssal kan rumme mange flere. Her kunde vi, der er Medlemmer af Foreningen, nok gøre en Del ved at anbefale Mødet til Venner og Bekendte, særlig da vi i Forvejen véd, at Bestyrelsen sørger for at skaffe nogle Talere, der er værd at høre.

Mødet holdtes i Aar i Foredragssalen af Hensyn til Sang- og Musikunderholdningen. Vester-Petersen bød velkommen og gav Ordet til Pastor Bjørnbak.

Et kort Referat af dette Foredrag vil ikke kunne give andet end et svagt Billede af Indholdet. Der skal derfor kun nævnes, at Foredraget omhandlede Menneskelivets forskellige Afsnit, og Pastor Bjørnbak belyste ved flere Eksempler, hvorledes et foregaaende Afsnit altid har Indvirkning paa et efterfølgende. Endvidere fremhævedes, at Haabet var den drivende Kraft i Menneskelivet. De unge ser altid fremad, mens de gamle lever i Minderne, men Haabet har de alle.

Formanden takkede med Forsamlingens Tilslutning for Foredraget.

Som noget nyt paa Sommermødets Program var der i Aar Sang- og Musikunderholdning.

En Trio fra Aarhus spillede flere Musikstykker, og Koncertsanger Thøger Rasmussen sang danske Sange. Baade Orkesteret og Koncertsangeren fik kraftigt Bifald.

Derefter samledes de gamle Elever til en Middag paa Hotellet. Her blev der talt af Søren Vester-Petersen, Pastor Bjørnbak og Skolebestyreren.

Om Aftenen dansedes der nogle Timer, og Svend Erik Sørensen bidrog paa sin fornøjelige Maade til Underholdningen ved at synge nogle muntre Sange og Viser.

En vellykket Dag var hermed Slut, og den bedste Maade vi kan takke Bestyrelsen paa for et saa vellykket Arrangement, er ved at sørge for, at der til næste Aar møder endnu flere, ogsaa af de ældre Aargange. 29.

En Klagesang

I tunge tider spirer poesien, og disse dage, der har været av en ganske usædvanlig tyngde ogsaa for tobaksrygerne, har inspireret en yngling av vort bekendtskab til følgende strofer:

Jeg blir saa onderlig til Mode
p. Gr. a. Mangel paa Tobak.
Det hamrer i mit tomme Hode,
saa jeg maa raabe Ve og Ak.
Jeg ligger kolde Klude paa mit Hode.
Jeg tror, jeg dør af Mangel paa Tobak,
og derfor maa jeg raabe Ve og Ak!

Jeg ligger tit i lange Nædter
— p. Gr. a. Mangel paa Tobak —
og drømmer sødt om Ciggeredter,
men jeg maa raabe Ve og Ak!
Thi det er jo kuns Drømmeciggeredter
skønt lavet af Virgihniatobak,
— og derfor maa jeg raabe Ve og Ak!

Ja, nu er Minnet kuns tilbage
— p. Gr. a. Mangel paa Tobak —
om længst forsvunne gamle Dage,
da Mand ej raabte Ve og Ak.
Thi der var nok Tobak i hihne Dage,
og den var god. Nu har vi Fyndsk Tobak
— og derfor maa vi raabe Ve og Ak!

Oh! kære Vender, hvor vi lider,
— p. Gr. a. Mangel paa Tobak.
Mend een Gang maa der komme Tider,
da mand ej raaber Ve og Ak.
Kuns naar vi af Smaapængemangel lider,
vil Avtomathen ej gi Spord Tobak
— og saa maaske vi raaber Ve og Ak?

Sanct Nicot.

Skolens Dagbog

- ^{27/5} 44. 9. Klasses sidste Skoledag forløb traditionsmæssigt. 1. Fotografering. 2. Ottende Klasse opførte Sketches. 3. Skolebestyreren talte. 4. Udnævnelse af næste Skoleaars Embedsmænd.
- ^{5/6}. Indre Mission afholdt Grundlovsmøde paa Bakken.
- ^{8/6}. Kommunal lærerne afholdt Gymnastikkursus her paa Skolen.
- ^{23/6}. Skolens Afslutningsdag. Der var mødt mange Mennesker — 4—500. Dagen begyndte med 2 Timers Undervisning; dernæst Sang i Foredragssalen af Sangkoret, og derefter var der Translocation. Gymnastikken maatte aflyses paa Grund af Regnvejr. Skolebestyreren talte om Disciplin og Selvdisciplin. Lærer Egeskov og Pastor Breum talte.
- ^{2/7}. Elevfest. Refereret andet Steds i Skriftet.
- ^{29/7}. Hr. og Fru Munch's Sølvbryllup. Festen er refereret her i Skriftet.
- ^{16/8}. Skolen begyndte med 256 Elever. Det er langt det største Elevantal, der har været paa Ryomgaard Realskole. Der var nedlagt Blomster ved Stifterens Mindesten.
- Derefter samledes man i Skolens Foredragssal, hvor man indledede med at synge »De sovende Vinder«. Skolebestyreren hød derefter velkommen til Arbejdet. Man mindedes derefter de gamle Elever ved at synge de gamle Elevers Sang: Skal gammelt Venskab være glemt.
- Senere paa Dagen spadserede man paa Bakken. Festen overværedes af Skolebestyrerens Søster, Fru Elisa Munch-Nielsen København.
- ^{31/8}. Ryomgaard Realskoles Handelsskole aabnedes med 10 Elever. Forstander for Skolen er Søren Vester-Petersen. Skolens Lærere virker som Lærere ved Afdelingen.
- ^{15/9}. Skolens Bestyrer og Lærere var paa Tuberkulosestationen i Randers for at blive undersøgt. Efter Undersøgelsen gav Skolebestyreren »Aften« paa Hotel Randers.
- ^{25/9}. Skolens Fodbold- og Haandboldhold kæmpede i Gaar d. ^{24/9} efter Indbydelse fra Allingaabro Realskole med denne Skoles Boldhold. Vore Hold vandt: Fodbold 4—2; Haandbold 7—1.
- ^{30/9}. Skolebestyreren talte til Konfirmanderne over Emnet: Jeg gik og drømte, at Livet var Glæde; jeg vaagnede op og saa, det var Pligt.
- ^{8/10}. Axel Munchs Fødselsdag. Dagen mindedes med Blomster ved Mindestenen.
- ^{14/10}. Oktoberferie. Foredrag med Film: Ræven og Hawaii. Gudrun Steffensen talte.

Nyansatte Lærere ved Skolen:

Bent Andersen, Aarhus.

Gudrun Steffensen (Gl. Elev).

Anton Eriksen (Gl. Elev).

NYE MEDLEMMER

Ella Hasager Hansen, Attrup.
Marshallt Sigh, Rosenstykket 12, Vanløse.
Niels Nyskov, »Nyskov«, Thorsager.
Ejnar S. Olesen, Prokurist, Tagensvej 55, København N.
S. Lauge Jørgensen, Adjunkt, Marselis Boulevard 37, Aarhus.
J. P. Hansen, Brødregade 19, Randers.
Erik Greve Rasmussen, Fjellerup Brugsforening.
Paul Fr. Hansen, Stenvad Brugsforening.
Ebba Nissen, Kolind Brugsforening.
Randi Egeskov. Adr.: Vejass. P. Frandsen, Langgade 59, Randers.
Kirsten Laursen, »Knudhøjgaard«, Gjerrild.
Vita Mogensen, Nimtofte St.
Karen Lorentzen, Lægeboligen, Stenvad.
Gudrun Pedersen, Vestergade 2. Auning.
Stegger Christensen, »Pax«, Ramten.
Poul Tolsgaard, Præstegaarden, Ørum Dj.
Kjeld Dyrbye, Ommestrup, Mørke.
Grethe Blach Hansen, Mørke.
Adda Bergmann Larsen, Mørke.
Birger Breum, Gymnasiet, Haslev.
Ellen Høgh, Thorsager St.
Inge Steen Jørgensen, Marie Magdalene Skole.
Johannes Vester Sørensen, Haslev Gymnasium, Haslev.
Frede Bundgaard, Bankelev, Andelsbanken, Grenaa.
Erik Schou, »Rosenborg«, Ryomgaard.
Søren Knudsen Christiansen, Kæmnerkontoret, Ryomgaard.
Paul Erik Mikkelsen, Kolind.
Knud Rasmussen, »Jægersbo«, Ryomgaard.
Hans Medom, Glamsøvej 37², Brønshøj.
Tage Carstens Enevoldsen, Jernbanegade 8, Viborg.

PASSIVE MEDLEMMER

Købmand Carl Sørensen og Frue, Ryomgaard.
Hr. og Fru Balle, Apoteket, Nimtofte.
Skovrider Rasmussen og Frue, »Jægersbo«.
Forvalter Grue og Frue, Pindstrup.
Førstelærer E. M. Jørgensen og Frue, Marie Magdalene.
Pastor A. Breum og Frue, Nimtofte.

Foreningen har 375 Medlemmer.

PERSONALIA

Skolebestyrer Erik Munch og Frue fejrede den 29. Juli Sølvbryllup.

Følgende har i Aarets Løb indgaaet Ægteskab:

Ellen Margrethe la Cour og Brygmester Stausholm, »Thor«, Randers.

Poul Erikstrup, Ordrupvej 14², Charlottenlund.

Maja Krogh, Ikast.

Peder Thorup Pedersen, Realskolelærer, Ryomgaard, og Lizzi Taarnborg, Ryomgaard.

Jens Julius Rasmussen, Ørum Dj.

Conrad Solgaard, F. D. B., Aarhus.

GAVER

Foreningen har i det forløbne Aar modtaget følgende Gaver:

Anonyme Givere: 30 Kr., 50 Kr., 100 Kr. Fra Skolen 100 Kr.

Vi bringer Giverne Foreningens bedste Tak; som det fremgaar af Regnskabet, er der god Brug for Penge til Præmier og Støttefonden.

LEGATER OG PRÆMIER

I sidste Skoleaar er uddelt følgende Legater og Præmier:

Friplads og Boglegat: Ruth Sørensen, Tøstrup.

Embedspræmie (10 Kr.): Frede Bundgaard, Ryomgaard.

Mindelegat (50 Kr.): Randi Egeskov, Gjerrild.

Præmie (50 Kr.): Karen Lorentzen, Stenvad.

Præmie (50 Kr.): Ellen Høgh, Thorsager.

Bogpræmie: Kirsten Laursen, Gjerrild.

Knud Rasmussen, Jægersbo.

Frede Bundgaard, Ryomgaard.

Poul E. Mikkelsen, Kolind.

Poul la Cour Christensen.

Tove Rasmussen.

Erling Christensen.

INDTÆGT:		
Indgaaet Kontingent og Porto		938 85
Støttefonden: Ryomgaard Realskole	100 00	
Forskellige	30 00	130 00
Skolebestyrer Axel Munchs Mindelegat		50 00
Gaver		150 00
Salg af Billetter ved Sommerfesten		131 34
Renter: Bankkonto	3 96	
Girokonto	0 32	4 28
Underskud		1 404 47
		7 88
		1 412 35

Overført Underskud fra forrige Aar	19 70	
Uddelt Axel Munchs Mindelegat	50 00	
Uddelt Præmier i Skolens 9. Klasse	150 00	
Kransenedlægning ved Axel Munchs Mindesten	16 00	
Julefesten: Udgifter til Underholdning	50 32	
Sommerfesten: Pastor Bjørnbach, Randers	55 00	
Koncertsanger Th. Rasmussen, Aarhus	55 00	
Musikunderholdning	116 40	
Foreningens Gæster	39 90	
Pedel M. Nielsen	10 00	276 30
Tryksager m. v.: R. R. E.s Aarsskrift	490 00	
Sommerbladet	85 00	
Konvolutter og div. Tryksager	77 60	652 60
Porto		117 c5
Annoncer: Randers Dagblad	4 20	
Aarhus Amtstidende	5 28	
Grenaa Folketidende	6 35	
Landbobladet	27 30	
Kolind Avis	7 25	50 38
Repræsentation		30 00
		1 412 35
		0
		1 412 35

K. Vester-Petersen

R. R. E.

December 1944

*Grundet paa de urolige Tider aflyses
i Aar Generalforsamlingen og Julefesten.
Bestyrelsen.*